

Notitie naar aanleiding van de reactie van het CDA Ouder-Amstel (hierna CDA) op ons bericht aan de inwoners van de Ronde Hoep van 20 februari 2010

1. Wat er aan vooraf ging.

Op 17 december 2009 werd met meerderheid van PvdA, CDA, VVD en D66 het VVD het volgende Amendement van de VVD in een raadsbesluit omgezet:

De raad van de gemeente Ouder-Amstel, bijeen op 17 december 2009,

Gelezen het voorstel 2009/41; calamiteitenberging de Ronde Hoep

Overweegt:

- dat de aanwijzing van de Ronde Hoep als calamiteitenberging een grote inpakt heeft voor de inwoners
- dat de gemeente geen partij is in deze aanwijzing noch in de afwikkeling van de financiële gevolgen van deze besluitvorming
- dat de gemeente op wil komen voor zijn inwoners in de discussie met het waterschap en de provincie
- Dat de communicatie tussen de overheden en de inwoners cruciaal is en afgewogen en begripvol moet gebeuren;

Besluit :

In te stemmen met het wijzigen van het bestemmingsplan De Ronde Hoep 2003 om voorzorgsmaatregelen mogelijk te maken in het kader van de calamiteitenberging.

Deze wijziging pas te beginnen op te stellen:

1. als de provincie de structuurvisie heeft vastgesteld waarin waterberging Amstelgroen ondubbelzinnig als piekberging wordt genoemd conform het nationaal bestuursakkoord water;
2. als helder is dat alle financiële gevolgen van de aanwijzing als calamiteitenberging voor rekening van waterschap en provincie komen;
3. als het waterschap gelijktijdig begint met opstellen van een inrichtingsplan voor de polder;

Daarnaast draagt de gemeenteraad het college op om

4. te zorgen dat de bewoners en ondernemers geholpen worden bij de inventarisatie;
5. te zorgen dat met behulp van een externe partij waar nodig de bewoners en bedrijven gefaciliteerd en ondersteund worden bij het opstellen van hun inrichtingsplan.

Namens de raadsfracties in de gemeenteraad van Ouder-Amstel

2. Analyse van de reactie van het CDA op ons bericht aan bewoners van 20 februari j.l.

Bovengenoemd raadsbesluit is belangrijk voor de beoordeling van de reactie van het CDA van 22 februari j.l. op ons bericht aan de inwoners van de Ronde Hoep van 20 februari j.l.

Het CDA noemt in haar reactie een aantal veronderstelde onjuistheden in ons bericht.

Hierna volgen de opmerkingen van het CDA en onze antwoorden daarop.

- 2.1. **dat** het niet waar is dat de raad op 17 december heeft ingestemd met de Ronde Hoep als calamiteitenberging

Antwoord.: Deze stelling van het CDA is onbegrijpelijk. Blijkens het raadsbesluit heeft de raad ingestemd met "het wijzigen van het bestemmingsplan De Ronde Hoep 2003 (met het doel) om voorzorgsmaatregelen mogelijk te maken in het kader van de calamiteitenberging". De bestemmingsplanwijziging zal inhouden het opnemen van de nevenbestemming calamiteitenberging voor de Ronde Hoep. Het is onbegrijpelijk dat het CDA van mening is dat ze met accordering van dit raadsbesluit niet (impliciet of expliciet) heeft ingestemd met de Ronde Hoep als calamiteitenberging.

2.2. **dat** het CDA van mening is dat het raadsbesluit betreffende wijziging van het bestemmingsplan door opname van de nevenfunctie van calamiteitenberging voor de Ronde Hoep is geschiedt onder de voorwaarden van

- meer inzicht in de financiële gevolgen,
- overleg met de bewoners over het inrichtingsplan en meer duidelijkheid over milieu-, bedrijfs en planschade, enz.

Antwoord : Het raadsbesluit stelt : "als helder is dat alle financiële gevolgen van de aanwijzing als calamiteitenberging voor rekening van waterschap en provincie komen". Het gaat dus om meer inzicht in de financiële gevolgen voor de gemeente zelf. Het gaat dus **niet** om beter inzicht in de financiële gevolgen voor de bewoners en ondernemers. Die worden geacht een "acceptabele" schadevergoeding te krijgen. Die schadevergoedingsregeling laat getroffen en echter met een fors eigen risico zoals uit bijgaande toelichting op de schaderegeling blijkt (zie Bijlage I)

2.3. **dat** voorzorgsmaatregelen (met zekerheid) milieuschade kunnen voorkomen

Antwoord: Dat hangt helemaal af van de wijze waarop die voorzorgsmaatregelen (bv. slipopvangbak etc) vorm krijgen. Misschien "**kunnen**" voorzorgsmaatregelen dat doel bereiken. De vraag is alleen of er voldoende geïnvesteerd wordt zodat de maatregelen het beoogde doel "**zullen**" bereiken. Het raadsbesluit formuleert in dit verband geen voorwaarde maar bindt de gemeente wèl om mee te werken aan calamiteitenberging in de Ronde Hoep.

2.4. **dat** de gemeente de keuze had om al dan niet in te stemmen met wijziging van het bestemmingsplan (invoering van nevenfunctie calamiteitenberging). Alleen bij instemmen zouden er voorzorgsmaatregelen worden getroffen.

Antwoord: Deze keuze is kennelijk de resultante van het overleg met Provincie en Waterschap waar de Gemeente een eigen standpunt kon innemen en waar B&W hun medewerking hebben verleend en toegezegd aan de inrichting van de polder voor calamiteitenberging.

2.5. **dat** B&W hulp hebben toegezegd aan burgers en ondernemers bij het opstellen van het inrichtingsplan

Antwoord: Dit is onjuist de toezegging van de gemeente aan burgers en ondernemers betreft alleen de maatregelen die iedere belanghebbende individueel betreft ("hun inrichtingsplan"). Zeker niet het inrichtingsplan. Dat wordt door het Waterschap opgesteld. Over de betrokkenheid van de gemeente bij het opstellen van het inrichtingsplan is naar ons weten niets geregeld. Wij zouden inhoudelijke betrokkenheid van de gemeente en organisaties van bewoners en ondernemers bij de opstelling van het inrichtingsplan (van het waterschap) zeker toejuichen en hopen dat het CDA zich daar sterk voor zal maken. Voorshands kunnen we dat nog niet concluderen.

2.6. **dat** het Waterschap verantwoordelijk is voor de schadevergoedingsregeling. Het waterschap is de burgers en ondernemers ver tegemoet gekomen tot een acceptabele schaderegeling

Antwoord: De hier blijkende tevredenheid van het CDA begrijpen wij niet. Provincie en waterschap hebben toegezegd dat bewoners en ondernemers geen eigen risico zouden lopen. Het CDA mag dan menen dat het waterschap de burgers en ondernemers ver tegemoet is gekomen tot een acceptabele schaderegeling. Het is duidelijk dat het CDA daarmee voorbij gaat aan de oorspronkelijke toezeggingen. In bijlage I is een toelichting te vinden van de onvolledigheid van de schaderegeling.

2.7. **dat** de rechter zal uitmaken of er sprake is van planschade

Antwoord: Hoe kan het CDA dan beweren dat het bestemmingsplan pas gewijzigd zal worden indien meer duidelijkheid over planschade is verkregen? Wie moet die duidelijkheid dan geven en hoe kan die worden verkregen? Zolang er geen bestemmingsplan ligt is een planschade-eis toch niet ontvankelijk?

2.8. **dat** "... het CDA zich tot het uiterste toe zal verzetten dat de cultuurhistorische waarde door dijkes zal worden aangetast. Er **moet** naar alternatieven gezocht worden.

Antwoord: Evenals het CDA verzetten wij ons ook tegen aantasting van de cultuurhistorische waarden van de polder. Wij steunen die visie dus. Maar wij vinden ook dat de last van de voorkoming van die aantasting op de enkele betreffende Ronde Hoepers moet drukken. De polder zal immers worden gebruikt ter bescherming van zo'n 1,2 mln mensen elders. Dan is het onrechtvaardig om de getroffen met een fors eigen risico te laten zitten en dat eigen risico nog uit te breiden door hen niet te steunen in hun in hun wens om hun bezittingen te beschermen met perceel-beschermende dijken. Het zou wellicht anders kunnen zijn als de schadevergoedingsregeling inderdaad overeen zou stemmen met de aanvankelijke toezeggen (geen enkel eigen risico voor de getroffen). Dat is echter nog steeds niet het geval en het ik betwijfel of de gemeente zich hier tegenover het Waterschap en Provincie sterk zal durven te maken. Daar heb je onderhandelingskwaliteiten voor nodig waar naar wij begrijpen niet over wordt beschikt.

2.9. dat de polder De Ronde Hoep alleen pas dan zal worden ingericht voor calamiteitenberging als aan alle voorwaarden is voldaan.

Antwoord: Dit is een verheugend voornemen. We hopen dat het CDA deze verbale stelligheid ook in daden zal weten om te zetten!

3. Vergelijking door het CDA van de schadesituatie zonder en met voorzorgsmaatregelen

3.1. Materiële schade

Uit deze vergelijking van het CDA blijkt dat het CDA meent dat voor de getroffen weinig of geen financieel risico wordt gelopen. Wij zijn het hier niet mee eens zoals blijkt uit onze toelichting op de schadevergoedingsregeling (Bijlage I).

3.2. Inundatievolume met voorzorgsmaatregelen nooit meer dan 2,4 mln m3

Voor de situatie met voorzorgsmaatregelen weet het CDA dat met voorzorgsmaatregelen, maximaal 2,4 mln m3 gecontroleerd wordt ingelaten.

Opmerking : Dus nooit meer dan 2,4 mln m3. Wij begrijpen dit niet. Als zou blijken dat het calamiteuze water aan bod feitelijk meer zal zijn dan 2,4 mln m3, waar zal dat meerdere dan heen moeten? Was daar niet juist de calamiteitenberging voor nodig?

3.3. Milieuschade

Verder weet het CDA dat met voorzorgsmaatregelen géén milieuschade door slib, géén grasschade, geen flora- en faunaschade en geen andere milieuschades zullen opkomen.

Opmerking : Het is verheugend dat het CDA ons deze zekerheid biedt. We vragen ons echter wel af hoe het CDA nu al zo zeker weet dat met voorzorgsmaatregelen totaal géén milieuschade zal optreden? Geen der deskundigen rapporten die tot nu toe zijn verschenen bevestigen deze wetenschap van het CDA op alle punten en ook het Rapport “De Polder Spreekt” is daar nog niet zo zeker over. Of neemt men zonder kritische beoordeling aan dat het Waterschap er wel voor zal zorgen?

3.4. Cultuurhistorisch karakter van de polder

Het CDA stelt ook met zekerheid dat de onderhoudskosten aan perceel-beschermende dijken (binnendijken) hoog zijn en wordt uitgevoerd/betaald door het Waterschap.

Opmerking : Het is ook verheugend dat het CDA ons de hier genoemde zekerheid biedt, maar we vragen ons ook hier af op welke informatie het CDA deze stellige bewering baseert. Wij hebben nog geen dergelijke bindende verklaring van het Waterschap gezien.

Tenslotte constateren we dat het CDA in dit hoofdstuk geen zekerheid biedt dat geen schade zal/kan worden toegebracht aan de verkavelingsstructuur van de polder.

Opmerkingen over de schaderegeling voor de Ronde Hoep

Inleiding

Met de schaderegeling krijgen de getroffen en lang niet al hun schade vergoed. In onze inspraak (nota) ter gelegenheid van de vergadering van de Commissie ROG van 25 januari j.l. constateerden wij dat de schaderegeling de ondernemers en bewoners van de Ronde Hoep met een groot eigen schaderisico laat zitten. Dit is in strijd met het gestelde in de Toelichting van de Schaderegeling onder artikel 2 waarin gesteld wordt dat van een eigen risico voor de benadeelde geen sprake mag zijn”.

Uit de hiernavolgende toelichting moge blijken dat niet alle schade wordt vergoed en dat de zogenoemde bewijslastomkering onvoldoende dekkend is. Voorts kan een krachteloze adviescommissie in combinatie met ongelijke behandeling van partijen leiden tot intimidatie van getroffen en onrechtvaardige beslissingen. Te meer omdat de getroffen geen vergoeding krijgen voor de kosten van technische en juridische ondersteuning terwijl dezelfde kosten van de tegenpartijen wel door de gemeenschap worden gedragen. De eigen schade kan nog veel hoger oplopen als het Waterschap willig gaat procederen. Ervaringen uit het verleden bieden hier geen vertrouwen voor de toekomst! Ingevolge het verzoek uit die vergadering treffe U hierna een nadere toelichting aan van een aantal concrete gebreken. Wij noemen alleen maar de meest in het oog springende gevallen. We pretenderen geen volledigheid. Dat is alleen mogelijk met zeer gespecialiseerde juridische ondersteuning. Daar ontbreken ons thans echter de financiële middelen voor.

Samenvatting

De volgende samenvatting wordt in de Toelichting uitgewerkt:

1. Met de in de regeling gekozen formulering wordt het toegezegde recht op **“volledig en 100% vergoeding van alle schaden en kosten, geen uitgezonderd”** gereduceerd tot een **onduidelijke, in rechte bestrijdbare**, redenering.
2. De schaderegeling vergoedt alleen de schade die **het gevolg is van inundatie**, dus niet de schade die **verband houdt met de inrichting en gebruik voor calamiteitenberging**. Daarom komt veel schade voor eigen rekening van de getroffen en.
3. Imagoschade aan producten door risico van slibverontreiniging kan leiden tot permanente bedrijfsschade.
4. Het is niet duidelijk of de schade die ontstaat uit het treffen van de inrichtingsmaatregelen en het onderhoud daarvan integraal wordt vergoed.
5. Het “nieuw voor oud” (financierings)risico is niet gedekt ook niet door invoering van het VVD amendement.
6. Geen vergoeding voor “eigen” vernattingsschade terwijl die m.b.t. water uit de andere AGV polders wèl wordt vergoedt.
7. Vertragingsrisico bij getroffene. Betaling op z'n vroegst pas na 24 – 31 weken.
8. Geen vergoeding voor deskundigenkosten in de (lopende) voorperiode
9. Het eigen risico als gevolg van actieve- en passieve schadeacceptatie is onduidelijk geregeld zodat belanghebbenden daarmee blijven zitten.
10. De beloofde “omkering van bewijslast” is slechts in beperkte zin in de regeling opgenomen
11. Adviescommissie is niet onafhankelijk
12. Partijen worden ongelijk behandeld

Toelichting

1. Twijfel over toegezegde “volledig en 100% vergoeding van alle schaden en kosten, geen uitgezonderd”

De overheden hebben steeds mondeling en schriftelijk verklaard dat “alle schaden, geen uitgezonderd, volledig en voor 100% worden vergoedt”.

In de schaderegeling is deze ondubbelzinnige formulering niet overgenomen. Daar wordt heel voorzichtig geformuleerd in multi-interpretabele uitspraken. Voorbeelden:

In de Regeling zelve:

- Art 2 :, **een** schadevergoeding
- Art 3 : ... wordt alle schade **in aanmerking genomen** (dus niet geheel en **voor 100% vergoed**)

In de Toelichting op de regeling:

- Nergens staat dat de “toelichting” integraal onderdeel is van de regeling (en niet alleen maar dient als interpretatie basis).
- Blz 10 (Algemene Toelichting/Grondslag van deze Regeling). Na een nuancerende inleiding volgt de zinsnede : “de schade als direct gevolg van rechtmatige, gecontroleerde inundatie **komt** dan ook voor een volledige vergoeding van honderd procent **in aanmerking** (waarom **niet: wordt vergoed** ?).
- Blz 11 (Volledige Schadevergoeding) eerste alinea. Wederom na een nuancerende inleiding volgt de zinsnede “De formule dat voor vergoeding alleen in aanmerking komt de schade welke redelijkerwijs niet of niet geheel ten laste van de benadeelde behoort te blijven, zegt overigens niets over het al dan niet kunnen krijgen van een volledige schadevergoeding”. (Waarom **niet : “is voor deze regeling niet van toepassing”?**)
- Blz 11 tweede alinea: “Dat betekent dat degene die schade lijdt **alle schade** krijgt vergoed, tenzij de schade is ontstaan door eigen schuld, het welbewust nemen van risico’s of het niet nemen van schadebeperkende maatregelen.(Waarom **niet : Er staat dus niet “alle schade voor 100% vergoed”?**)
- Blz 12 ad art 2, eind tweede alinea: Van een eigen risico voor de benadeelde, zoals gebruikelijk is bij nadeelcompensatieregelingen, mag dan ook geen sprake zijn (Wat is de relevantie van de toevoeging “zoals gebruikelijk bij nadeelscompensatieregelingen”?)

Samengevat stelt de regeling dus : dat alle schade voor **een** schadevergoeding in aanmerking komt, met dien verstande **dat** de formule dat “voor vergoeding alleen in aanmerking komt de schade welke redelijkerwijs niet of niet geheel ten laste van de benadeelde behoort te blijven” overigens niets zegt over het al dan niet kunnen krijgen van een volledige schadevergoeding” en **dat** van een eigen risico voor de benadeelde, zoals gebruikelijk is bij nadeelcompensatieregelingen, geen sprake mag zijn.

Een buitengewoon onnodig ingewikkelde en onduidelijke manier van regelgeving, die bij belanghebbenden ernstige twijfels oproept over de goede bedoelingen van het Waterschap.

Waarom zo ingewikkeld en omkleed met uitgebreide beschrijvingen en niet gewoon kort en duidelijk.

Bijvoorbeeld als volgt:

A. In de considerans :

- *Dat het Waterschap verklaart dat calamiteitenberging in de Ronde Hoep noodzakelijk is om te voorkomen dat in bebouwde gebieden in Amstelland zoals Amsterdam, Amstelveen en Uithoorn zeer grote schade materiële schade wordt geleden en zeer veel mensen moeten worden geëvacueerd,*
- *Dat Het Waterschap erkent dat mogelijk, als gevolg van het aanwijzen en/of de inrichting en/of het onderhoud van de bouw en grondwerken en/of het gebruik van de polder voor calamiteitenberging (te samen “de Maatregelen”) voor de belanghebbenden schaden tot gevolg kan hebben,*
- *Dat het waterschap aansprakelijk is voor alle schaden en kosten die hiervan het gevolg zijn .*

B. En in de regeling zelve :

- *Dat de strekking van deze regeling is er voor te zorgen dat belanghebbenden als gevolg van de Maatregelen niet in een nadeliger positie komt te verkeren dan wanneer het geval zou zijn geweest indien de Maatregelen niet zouden zijn genomen.*
- *Dat alle schade en kosten, geen uitgezonderd, in verband met de Maatregelen, volledig en 100% worden vergoed.*

En voorts:

- *Het Waterschap staat er voor in dat belanghebbenden tijdens het aanbrengen, de aanwezigheid van de (bouwplaats)voorzieningen, ten behoeve van en tijdens de uitvoering van de Maatregelen steeds volledig en ongehinderd hun bedrijf kunnen blijven uitoefenen, overeenkomstig de thans bestaande feitelijke situatie.*
- *Belanghebbenden zijn in geen enkel opzicht verantwoordelijk voor de wijze waarop het Waterschap de Maatregelen zal uitvoeren.*
- *Het Waterschap verplicht zich belanghebbenden steeds tijdig en volledig te zullen informeren omtrent de planning, de voorbereiding en de uitvoering van de Maatregelen, zodanig dat belanghebbenden altijd nauwgezet op de hoogte zijn en in staat zijn om tijdig door hen eventueel gewenste maatregelen te treffen.*
- *Het Waterschap verplicht zich jegens belanghebbenden de met de Maatregelen verband houdende werkzaamheden naar eisen van goed en deugdelijk werk te zullen (doen) uitvoeren.*
- *Het Waterschap garandeert jegens belanghebbenden dat het Waterschap al het redelijkerwijs mogelijke zal doen c.q. zal nalaten om schade die direct of indirect het gevolg is van de Maatregelen zoveel mogelijk te beperken.*
- *De werkzaamheden in verband met de Maatregelen geschieden geheel voor rekening en risico van het Waterschap. Het waterschap aanvaardt aansprakelijk te zijn voor alle schade en voor alle overige gevolgschade die belanghebbenden, zullen lijden als direct of indirect gevolg van de werkzaamheden met betrekking tot de Maatregelen.*
- *Het Waterschap vrijwaart belanghebbenden (ook in rechte) tevens voor alle aanspraken van derden jegens belanghebbenden, voortvloeiend uit de werkzaamheden met betrekking tot de maatregelen.*
- *De schaderegeling is onverminderd van toepassing op rechtsopvolgers (onder algemene- en/of bijzondere titel) van de belanghebbenden.*

2. Alleen schade “geleden” “als gevolg” van inundatie wordt vergoed

Art 2 van de schaderegeling geeft als hoofdregel aan dat schade die de verzoeker als gevolg van de gecontroleerde inundatie lijdt wordt vergoed. Een claim die niet “het gevolg” is van de gecontroleerde inundatie (zelve) zou dus niet vergoed worden. Ook schade die in juridische zin niet door iemand “geleden” geacht kan worden zou buiten de regeling vallen.

Schade die wordt geleden in – **direct of indirect - verband met de aanwijzing, inrichting en het gebruik van de polder** voor calamiteitenberging kan aanzienlijk meer betreffen en groter zijn dan schade die alleen **als (direct) gevolg van** gecontroleerde inundatie wordt geleden. Bijvoorbeeld : schade die verband houdt met het bouwen en onderhouden van inlaatwerken, slibopvangbakken en binnendijken en andere afschermingen ¹ wordt in de eerstgenoemde situatie zeker vergoed maar kan in de tweede genoemde situatie strict genomen buiten de vergoeding vallen omdat die schade niet het gevolg is van geconcontroleerde inundatie maar juist in anticpatie daarvan is ontstaan.

Met betrekking tot niet in juridische zin “geleden” schade zou bijvoorbeeld kunnen worden gedacht aan immateriële (maatschappelijke) schade waaraan geen bepaalde waarde kan worden toegekend, zoals verval van de karakteristiek, cultuurhistorische en archeologische waarden van de polder, ontsiering van het landschap door onttrekking uit het zicht van het wijdse landschap (bv. door storende binnendijken), onderhouds grondwerk en andersoortige “verloedering” van het gebied.

¹ Zie 2 hierna

Wij vrezen dat een willig procederende en financieel krachtiger tegenpartij zal proberen om de onduidelijke formuleringen te gebruiken om schadeclaims af te wijzen en zo nodig daarover te procederen. Door zijn mindere financiële draagkracht staat de getroffene dan wederom op achterstand.

3. Imagoschade aan zuivel producten door risico van slibverontreiniging kan leiden tot permanente bedrijfsschade

Vele malen hebben wij er op gewezen dat van agrarische zijde de kans groot wordt geacht dat inundatie van de Ronde Hoep desastreuze gevolgen zal hebben voor de continuïteit van veehouderij in de polder. Mogelijke verontreiniging van de weiden kan leiden tot negatieve kwaliteits-stigmatisering van de zuivelproducten uit de polder bij consumenten en de melk verwerkende industrie. Afname van de vraag en (verdere) neerwaartse druk op de prijzen zal daarvan het gevolg zijn. Eenmalige vergoeding van de schade zou dan bedrijfssluitingen niet kunnen voorkomen tenzij die schadevergoeding bestaat uit een adequate permanente financiële ondersteuning door het Waterschap. Daarover is de schaderegeling echter onduidelijk! Degradatie van de Ronde Hoep tot natuurgebied (met nevenfunctie calamiteitenberging) ligt dan in het verschiets waarmee de ondergang van deze polder als welvarend agrarisch met hoge cultuurhistorische waarden is ingeluid. Wij menen dat zeker ook het algemeen belang daar niet mee gediend is.

4. Het is niet duidelijk of de schade die ontstaat door het treffen van de inrichtingsmaatregelen en het onderhoud daarvan integraal wordt vergoed.

Tijdens de Commissie ROG vergadering van 25 januari j.l. stelde Gedeputeerde Krusinga dat de schade die verband houdt met de inrichting van de polder voor calamiteitenberging en het onderhoud van de getroffen voorzorgsmaatregelen op grond van de schaderegeling volledig zullen worden vergoed. Wij waarderen haar intentie maar willen ook kunnen rekenen op een desbetreffende juridische afwikkeling van deze toezegging. En daar zou, zeker door een willig procesvoerende tegenpartij wel eens anders over kunnen worden gedacht. Het volgende:

Op grond van art 3.i schaderegeling worden “bereddingskosten” vergoed.

Onder bereddingskosten worden hier verstaan “de kosten die de verzoeker heeft gemaakt in verband met het treffen van maatregelen ter voorkoming of beperking van schade of kosten, voor zover verschuldigd aan derden of toe te rekenen zijn aan arbeid in eigen beheer”. Onduidelijk is of het hier gaat om alle kosten of alleen maar om die kosten die “zijn verbonden aan het nemen van maatregelen tot voorkoming van schade, **indien een risico zich verwezenlijkt of dreigt te verwezenlijken**” zoals de gebruikelijke verzekeringsterm eist. Gezien de algemene voorwaarde volgens par. 1 (schade als gevolg van daadwerkelijk inlaten van water) zouden tegenstanders kunnen stellen dat bedoelde kosten niet voor vergoeding in aanmerking komen indien en voorzover ze niet verbonden zijn aan het nemen van maatregelen tot voorkoming van schade, “indien een risico zich verwezenlijkt (nl. daadwerkelijke inundatie) of dreigt te verwezenlijken (waarschijnlijk aankomende inundatie)”.

Bovendien zullen met betrekking tot de kosten van onderhoud van de inrichtingsmaatregelen (zoals slipopvanginstallatie en binnendijken rond de percelen) alleen die kosten voor vergoeding in aanmerking komen die gemaakt worden **ter voorkoming of beperking van schade of kosten**. Niet vergoed worden dus kosten die niet gemaakt zijn ter voorkoming of beperking van schade of kosten. Hieronder zouden bijvoorbeeld kunnen vallen de kosten van schadeinventarisatie en invullen van schadeformulier(en) maar ook de kosten van het vrijhouden van de binnendijken van verwilderend gewasopslag. Die opslag zal door de vorm van de binnendijken niet met de gebruikelijke maaimachines kunnen worden bestreden. Verwilderd gewas kan grote hoogte bereiken en zal bovenop de binnendijken (oplopend tot 1,70 hoogte) het wijdse uitzicht over de polder en daarmee het bijzondere karakter van de Ronde Hoep ontnemen. Het

is ook niet duidelijk of kosten van de noodzakelijke doorlopende inventarisaties en registraties en het treffen van schadebeperkende maatregelen in de zin van par. 7 zullen worden vergoed

Ondanks de toezegging dat van eigen risico van benadeelden geen sprake mag zijn, vrezen we dat de tegenpartijen nu of in de toekomst zullen proberen om schaden waarvan de vergoeding niet duidelijk is geregeld buiten de regeling te houden. Ook hier is een meer expliciete formulering van de voor vergoeding in aanmerking te nemen schade noodzakelijk.

5. “Nieuw voor oud” (financierings)risico is niet gedekt

Wij begrijpen dat, na invoering van een VVD amendement, de vergoeding van schade zal plaatsvinden naar redelijkheid en billijkheid op basis van de reële vervangingswaarde. Indien echter geen gelijkwaardige vervanging kan worden gevonden zal de getroffene tegen nieuwprijs moeten kopen. Hij zal dan het verschil tussen de nieuwprijs en de schadevergoeding uit eigen middelen moeten betalen en zo nodig moeten lenen bij de bank of andere financier. Indien zijn eigen middelen niet toereikend zijn en hij geen bancaire zekerheid kan bieden kan hij of gedwongen worden om een inferieur bedrijfsmiddel aan te schaffen (met hogere onderhouds- en inefficiency kosten) of hij komt in de problemen omdat hij zich niet een vervangend exemplaar kan permitteren. Het is de vraag of die getroffene de resulterende extra schade vergoed zal krijgen of dat de rechter zal oordelen dat hij niets meer te vorderen heeft omdat zijn schadevergoeding in geld conform de schaderegeling was. In het laatste geval is die extra schade dus zijn eigen risico.

6. Geen vergoeding voor “eigen” vernattingschade terwijl die voor de andere AGV polders op de boezem wordt afgevoerd evtl. naar het calamiteitengebied

Blijkens het rapport van HKV Lijn in Water dient waterberging in de Ronde Hoep mede ter bescherming van andere AGV polders tegen schade als gevolg van overvloedige plaatselijke neerslag (vernattingschade). Als tijdelijke maalstop in die polders tot te veel schade leidt zal het overschot aldaar naar de boezem worden gepompt om vervolgens – bij een gebleken “calamiteit - in de polder de Ronde Hoep te worden geborgen. Anders dan in de andere AGV polders zal de “eigen” vernattingschade van de Ronde Hoep kennelijk niet naar elders worden afgevoerd. Bovendien kent de schaderegeling hier ook nog eens geen schadevergoeding toe. M.a.w. de schadevergoeding geldt wél met betrekking tot vernattingschade van de andere AGV polders maar niet voor die in de Ronde Hoep! Hier is dus sprake van ongelijke behandeling en dat is onrechtmatig.

7. Vertragingsrisico voor de getroffene

Zelfs bij de versnelde procedure van bevoorschotting kan het 25 tot 31 weken duren voordat getroffenen betaling ontvangen. Bovendien wordt niet gegarandeerd dat bezwaar en beroep procedures betaling niet zal opschorten (zoals in vele rechtsgebieden gebruikelijk is).

In veel gevallen zal door afwezigheid van voldoende bancaire zekerheden eigen overbruggingsfinanciering door de getroffenen niet mogelijk blijken te zijn. Bedrijfsvoering kan dan komen stil te liggen met reëel risico voor nog grotere schade, continuïteitsbreuk en zelfs diersterfte. Vergoeding van wettelijke rente achteraf (art 12 schaderegeling) biedt hier geen oplossing. Het gaat hier immers om de vraag of een bank (of andere financier) bereid is om zonder voldoende zekerheid een lening te verstrekken en zozeer om rentevergoeding achteraf.

8. Geen vergoeding voor schade die aan belanghebbenden opkomt in de voorperiode

Het moge duidelijk zijn dat ondernemers en bewoners inmiddels al belangrijke kosten hebben gemaakt in anticipatie op de plannen en besluitvorming van de Provincie Noord-Holland, het Waterschap AGV en de gemeente Ouder-Amstel met betrekking tot de aanwijzing van de Ronde Hoep voor calamiteitenberging.

Inventarisaties en onderzoeken moeten worden gedaan, technische en juridische deskundigen worden geconsulteerd, bijeenkomsten worden bijgewoond en georganiseerd en rapporten worden bestudeerd en geschreven. Het betreft hier voornamelijk het algemene belang van behoud van de polder als uniek historisch monument en in veel mindere mate het opkomen voor individueel belangen. Door afwezigheid van gedetailleerde metingen en rapporten van de zijde van de van de overheden moesten en moeten vragen worden beantwoord met betrekking tot de invloed van inundatie op de kleiveen bodem van de polder, bescherming van de cultuurhistorische en archeologische waarden, hydro- en grondmechanische consequenties en de consequenties van ontsierende binnendijken (zoals in de rapporten van de overheden voorzien) voor het karakteristieke wijds gebied, bestudering van de relevantie van de voorgestelde maatregelen, onderzoek naar mogelijke alternatieven en vergelijking daarvan met berging in de polder, onderzoek van kostenrelevanties van de bestudeerde alternatieven. Provincie en Waterschap nodigde ons in januari 2006 uit om ons te verdiepen in het onderwerp, ons ten behoeve van de efficiency van het proces te organiseren en onze bijdrage te leveren.

Wij menen aanspraak te mogen maken op vergoeding van de hier bedoelde kosten aangezien die verband houden met de aanwijzing, inrichting en gebruik van de polder voor calamiteitenberging.

9. Het eigen risico als gevolg van actieve- en passieve schadeacceptatie is onduidelijk geregeld zodat de getroffen daarmee blijft zitten.

De zeer algemene formulering in de schaderegeling inzake “actieve” en “passieve” schadeaanvaarding² draagt grote risico's in zich voor juridische geschillen, zeker met een willig procederende tegenpartij. Het staat niet vast dat de “omkering” van bewijslast op dit onderdeel van toepassing is. En kosten voor technische en juridische bijstand worden in beginsel niet vergoed omdat de commissie onafhankelijk genoemd wordt maar feitelijke niet is³.

De schaderegeling behoort geheel onverminderd ook van toepassing te zijn op rechtsopvolgers (onder algemene- en bijzondere titel) van belanghebbenden! Dit staat thans niet onomstotelijk vast!

10. De belofde “omkering van bewijslast” is slechts in beperkte zin in de regeling opgenomen

Blijkens de schaderegeling is het uitgangspunt van toekenning van vergoeding dat de gehele schade is veroorzaakt door de inundatie. Mocht het causaal verband tussen de schade en het aandeel van de verschillende oorzaken, vernatting en gecontroleerde inundatie, niet eenvoudig zijn te bepalen, dan is het aan de adviescommissie en het bestuur om het tegendeel aannemelijk te maken. Bij de vaststelling van de causaliteit moet de vraag worden beantwoord worden of er sprake is van schade die is opgetreden, maar die zonder de gecontroleerde inundatie achterwege zou zijn gebleven

² Zie de Toelichting van de Schaderegeling ad artikel 2 inzake “redelijkheids criterium”

³ Zie par. 9 en par 10

Met deze formulering blijft een heleboel onduidelijk, zoals:

- Wie bepaalt of (afwezigheid van) het causaal verband eenvoudig te bepalen is? Kan de adviescommissie hierover oordelen of kan het bestuur hier zonder advies beslissen?
- De schaderegeling stelt “omkering van **bewijslast** maar in de toelichting wordt gesteld dat het veel zwakkere “**aannemelijk maken**” genoeg is. Hierdoor ligt op de getroffene een zwaardere tegenbewijslast en hoeft die ook alleen maar “aannemelijk te maken” of wordt van hem wel vol bewijs verwacht?
- Wat gebeurt er als niet de gehele schade is veroorzaakt door inundatie maar slechts een gedeelte? Bij onwelwillende interpretatie zou dan voor het geheel geen vergoeding hoeven te worden gegeven.
- Valt onder “verschillende oorzaken” ook de schade waarvan men denkt dat die te wijten is aan de belanghebbende?⁴ Hoe moet de betrokkene hier bewijzen en is “aannemelijk maken” dan ook voldoende?
- Het is niet duidelijk of de bewijslastomkering alleen betrekking heeft op de causaliteitsvraag of ook op andere onderdelen. Er kunnen immers meer gronden zijn waarop een schadeclaim kan worden bestreden zoals bijvoorbeeld de vraag of er sprake is van actieve of passieve schadeaanvaarding (bv. in geval bepaalde maatregelen niet zijn genomen door afwezigheid of andere vorm van ontstentenis)⁵, (on)redelijkheid van kosten zoals juistheid van prijsopgaven van derden, wijze van vaststelling van de kosten (bv welke uurkosten, welke kwaliteit van een goed noodzakelijk is), etc. Het zou niet rechtvaardig zijn om voor die gevallen de bewijslast op de getroffenen te leggen. En als dat wél de bedoeling is mag de getroffene dan volstaan met “aannemelijk maken” of gelden dan andere bewijs eisen?
- Het is ook hier duidelijk dat een willig procederende tegenpartij, zeker als hij over meer financiële middelen beschikt dan een getroffene, nog steeds ruime mogelijkheden heeft om zijn positie op het onderdeel van de bewijslastverdeling uit te buiten.

11. De Adviescommissie is niet onafhankelijk

De adviescommissie is weliswaar ongebonden ten opzichte van getroffenen maar zeker niet ten opzichte van het Waterschap. Het advies van de adviescommissie is niet bindend. Het bestuur van het Waterschap besluit. Het is onbekend of de vergaderingen van de adviescommissie en het bestuur openbaar zijn. De adviescommissie mag niet oordelen over de ontvankelijkheid van de verzoeken en haar oordeel hoeft op belangrijke andere onderdelen niet te worden gevraagd (zie hierna).

Het Waterschap behoudt zich het recht voor om naar eigen inzicht en voorkeur commissieleden aan te wijzen, hun taakbeschrijving en -verdeling te preciseren en hen te belonen. De individuele leden zijn professioneel wellicht onafhankelijk van het Waterschap en belanghebbenden, hoewel oud-waterschapsbestuurders de schijn natuurlijk tegen zich hebben en LTO-vertegenwoordigers wellicht een band voelen met de agrariërs maar niet met de andere ondernemers en bewoners in de polder. Zeker de andere ondernemers en de particulier bewoners verkeren aldus in een nadeel vergeleken met de agrariërs. Er is dus wederom sprake van ongelijke behandeling.

De adviescommissie kan zonder daartoe door het bestuur te zijn uitgenodigd geen oordeel geven over de vraag of het bestuur over zaken als bedoeld in artikel 5 (ontvankelijkheid van de verzoeken), juist heeft beslist. De adviescommissie kan ook niet oordelen over zaken genoemd in art 10 lid indien geen

⁴ Zie par. 9 hierna

⁵ Zie par. 5d en par 9

desbetreffend verzoek van het bestuur is ontvangen. Commissie wordt niet betrokken bij vraag of hardheidsclausule kan worden toegepast. Het bestuur mag al dan niet vertegenwoordigd door een deskundige bij de mondeling zitting waar de verzoeker wordt gehoord aanwezig zijn. Andersom (aanwezigheid van getroffen en bij het overleg tussen bestuur en adviescommissie) is niet toegestaan. Het is duidelijk dat een slechts beperkt bevoegde adviescommissie met de schijn van afhankelijk tegen voor betrokkenen niet vertrouwenswekkend maar eerder intimiderend is. Het onthouden van vergoeding van ondersteuningskosten (zoals het BW in beginsel verlangt) ondermijnt de rechtsbescherming van de getroffen en.

12. Ongelijke behandeling van partijen

Het spreekt van zelf dat tevredenheid van het Waterschap met de leden van de adviescommissie niet noodzakelijkerwijs de getroffen en tot tevredenheid zal stemmen. Alleen al door een deskundigheidsverschil tussen de leden van de adviescommissie en de meeste getroffen en verkeren laatstgenoemden ernstig in het nadeel. Het bestuur van het Waterschap kan zich tijdens en buiten zittingen van de adviescommissie laten vertegenwoordigen en door deskundigen laten bijstaan. Getroffen en staan echter buiten het overleg tussen adviescommissie en bestuur.

Ook de adviescommissie kan zich op kosten van het Waterschap laten ondersteunen door juridische en technische deskundigen. Ook de ondersteuningskosten van het Waterschap komen voor kosten van de gemeenschap. Betrokken en moet die kosten voor eigen rekening nemen . Het zal niet de eerste keer zijn dat een belanghebbende wordt afgeschrikt door de complexiteit van de hem aangeboden probleemstelling en de dreiging van door hem niet in te schatten juridische en technische ondersteuningskosten. Heel efficiënt voor de tegenpartij maar rechtuit onrechtvaardig tegenover getroffen en die aanspraak maken op de **toezegging dat voor hen van eigen risico geen sprake zal zijn.**